

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	9CdoR/13/2023
Identifikačné číslo spisu:	1221202419
Dátum vydania rozhodnutia:	23.08.2023
Meno a priezvisko:	JUDr. Igor Belko
Funkcia:	súdca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2023:1221202419.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci oprávneného (otca) Mgr. Š. Y.Q., nar. XX. Q. XXXX, U., A. X, proti povinnej (matke) J.. J. M., nar. XX. H. XXXX, bytom Q. P. Y. XX, XXXX T., N.Y. N., zastúpenej Advokátskou kanceláriou Jakubčová a partneri, s.r.o., Bratislava, Rajská 7, IČO: 50 046 594, o výkon rozhodnutia o úprave styku rodičov k maloletým deťom D. Y., nar. XX. Y. XXXX a F.G. Y., nar. XX. K. XXXX, bytom u matky, obe zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny, Vázovova 7/A, Bratislava, vedenej na Okresnom súde Bratislava II (aktuálne Mestskom súde Bratislava II pod sp. zn. 11Em/2/2021, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 29. decembra 2022 č.k. 18CoE/118/2022 - 149, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie (ďalej aj „prvoinštančný súd“) nariadil výkon rozhodnutia - uznesenia Okresného súdu Bratislava II, č.k. 49P/43/2020-120 zo dňa 02. decembra 2020 (ďalej tiež: „Exekučný titul“) v časti styku otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 49P/126/2019 stretávať sa s maloletými deťmi D. Y., nar. XX. Y. XXXX a s F. Y., nar. XX. K. XXXX, a to každý párný kalendárny týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod. a každý kalendárny týždeň v utorok od 17.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že stretnutia budú realizované za prítomnosti matky. Miestom odovzdania a prevzatia maloletých detí je Podunajská 56/B, Bratislava. Zároveň súd zrušil uznesenie Okresného súdu Bratislava II zo dňa 09. septembra 2019, č. k. 49P/130/2019-21. V odôvodnení rozhodnutia prvoinštančný súd uviedol, že návrh na výkon rozhodnutia podal oprávnený (otec maloletých detí), ktorý uvádzal, že povinná nerešpektuje neodkladné opatrenie o úprave styku tým, že na adrese svojho bydliska otcovi neumožnila styk doposiaľ od nariadenia neodkladného opatrenia ani raz. Na sms správy ani telefonické volania otca nereaguje. Do decembra 2020 aspoň umožnila otcovi pri jeho pokusoch o realizáciu styku vidieť maloleté deti na 5 minút vo dverách, od decembra 2020 už ani len nepríde otvoriť

bránu. Od augusta 2020 do apríla 2021 mu napísala iba 2 správy. S povinnou sa podľa názoru oprávneného nedá normálne komunikovať ohľadom realizácie styku. Zo svojej úradnej činnosti ďalej súd prvej inštancie zisťoval stav súdneho konania o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom vedenom pod sp. zn. 49P/126/2019, pričom zistil, že konanie doposiaľ nebolo právoplatne skončené. Vo vzťahu k argumentácii povinnej ohľadom absencie právomoci súdu prvej inštancie uviedol, že z vyjadrenia otca mal za preukázané, že otec nikdy nedal matke súhlas s presťahovaním maloletých detí z adresy Podunajská 56/B, Bratislava, ktoré je preto posledným zákonne určeným bydliskom maloletých detí. Na základe čl. 8 ods. 1 nariadenia rady (ES) č. 2201/2003 z 27.11.2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností v spojení so skutočnosťou, že obvyklý pobyt maloletých detí je v Slovenskej republike, nakoľko doposiaľ nedošlo k jeho zmene zákonným spôsobom, konštatoval, že má právomoc vo veci konať. S poukazom na zistené skutočnosti a vyjadrenia účastníkov konania nezistil ospravedlniteľné dôvody neplnenia súdom uloženej povinnosti a preto rozhodol o nariadení výkonu rozhodnutia.

2. Krajský súd v Bratislave (ďalej aj „odvolací súd“) na odvolanie povinnej uznesením z 29. decembra 2022 č.k. 18CoE/118/2022 - 149 napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 387 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilným sporovým poriadkom (ďalej len „CSP“) potvrdil a vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania. Konštatoval, že preskúmaním všetkých relevantných skutočností týkajúcich sa predmetu konania dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie, že styk otca s maloletými deťmi sa nerealizuje v zmysle právoplatného a vykonateľného súdneho rozhodnutia; nezistil dôvod, pre ktorý by nemal súhlasiť s podstatnou argumentáciou konštatovanou súdom prvej inštancie a dospel k záveru, že rozhodnutie prvoinštančného súdu je súladné so zákonom a v danom štádiu konania niet priestoru na jeho zmenu, ani zrušenie.

2.1. Mal za preukázané, že ako exekučný titul v predmetnej veci vystupuje právoplatné a vykonateľné rozhodnutie-uznesenie Okresného súdu Bratislava II, č.k. 49P/43/2020-120 zo dňa 02. decembra 2020 v časti úpravy styku otca s maloletými deťmi tak, že otec je oprávnený do právoplatného skončenia konania vedeného na Okresnom súde Bratislava II pod sp. zn. 49P/126/2019 stretávať sa s maloletými deťmi D. Y., nar. XX. Y. XXXX a s F. Y., nar. XX. K. XXXX a to každý párny kalendárny týždeň v sobotu od 14.00 hod. do 17.00 hod. a každý kalendárny týždeň v utorok od 17.00 hod. do 19.00 hod. s tým, že stretnutia budú realizované za prítomnosti matky. Miestom odovzdania a prevzatia maloletých detí je Podunajská 56/B, Bratislava, pričom súd prvej inštancie skúmajúc svoju právomoc, ktorú povinná počas celého vykonávacieho konania namieta, správne ustálil, že podľa čl. 8 ods.1 nariadenia rady (ES) č. 2201/2003 z 27. novembra 2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností, má právomoc v predmetnej veci o rodičovských právach a povinnostiach k maloletým deťom Y. konať, nakoľko majú obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky v čase začatia konania. Týmto je posledné zákonne určené bydlisko na adrese R. XX/B, U.. Otec maloletých detí nedal doposiaľ matke súhlas s presťahovaním maloletých detí do Rakúskej republiky. Matka mal. detí sa bezúspešne domáhala v konaní vedenom pod sp. zn. 27P/1/2021, aby súd udelil súhlas mal. deťom na navštevovanie škôl vo Viedni, avšak uznesením Okresného súdu Bratislava II, č.k. 27P/1/2021 -137 zo dňa 17. marca 2022 bolo podanie matky odmietnuté, uznesenie nadobudlo právoplatnosť dňa 22. apríla 2022. Konanie (vedené na Okresnom súde Bratislava II, pod sp.zn. 49P/126/2019) o zmenu úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, ktorá bola naposledy upravená exekučným titulom, ktorý je dočasnej povahy, nebolo doposiaľ právoplatne ukončené.

2.2. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštancie správne postupoval v zmysle Výhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 207/2016 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti výkonu rozhodnutia vo veciach maloletých, keď po podaní návrhu oprávneného na nariadenie výkonu rozhodnutia, pred vydaním rozhodnutia o nariadení výkonu rozhodnutia zisťoval, či sa povinná podrobuje rozhodnutiu a či existujú ospravedlniteľné dôvody, pre ktoré sa povinná nemôže podrobovať rozhodnutiu, pritom dostatočným spôsobom skúmal správanie a konanie oboch rodičov a rovnako sa zaoberal aj záujmom maloletých detí. Odlišný názor povinnej na to, čo je v najlepšom záujme mal. detí oproti názoru súdu neznamená, že súd opomenul konať v ich záujme. Vysvetlil (v bodoch 24., 25. odôvodnenia) svoje nesúhlasné stanovisko k argumentom povinnej uvádzaným v odvolaní

spochybňujúce právomoc exekučného súdu, ne/doručenie exekučného titulu, materiálnu nevykonateľnosť exekučného titulu pre nezdržiavanie sa na adrese určenej pre preberanie mal. detí na styk, nevhodné správanie oprávneného k maloletým deťom, tieto označil za nepreukázané a účelové, nepredstavujúce zákonné dôvody odvolania v zmysle § 377 ods. 2 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“). Uzavrel, že odvolateľka v odvolaní neargumentovala dôvodmi svedčiacimi pre nevykonateľnosť exekučného titulu, či okolnosťami nastávšimi po vzniku exekučného titulu majúcimi za následok zánik uloženej povinnosti a preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil.

3. Proti tomuto rozhodnutiu odvolacieho súdu podala povinná (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, prípustnosť a dôvodnosť, ktorého vyvodzovala z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP, pretože podľa jej názoru súd nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovať strane jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Okrem obširného popisu aktivít účastníkov sporu a ich podaní vyplývajúcich z doterajšieho priebehu konania majúce vykresliť správanie otca v negatívnom svetle vo vzťahu k maloletým deťom a naopak ju ako konajúcu v dobrej viere v záujme maloletých detí, ktorá sa „o existencii neodkladného opatrenia dozvedela až v decembri roku 2021, nakoľko jej nikdy nebolo doručené, nemala možnosť sa s ním oboznámiť a ani sa voči nemu brániť, čo jej nemôže byť na ťarchu, že by ho úmyselne neplnila a naďalej trvá na všetkých svojich tvrdeniach uvedených v odvolaní v plnom rozsahu“, odôvodneniu rozhodnutia Krajského súdu v Bratislave vytykala, že trpí procesnou vadou, nakoľko v bode 24 sa uvádza, že podľa názoru odvolacieho súdu všetky odvolacie argumenty, ktoré Matka uviedla údajne neobsahujú zákonné dôvody odvolania taxatívne vymedzené v ustanovení § 377 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku, hoci z tohto ustanovenia nie je zrejmé aké taxatívne podmienky mal súd na mysli, že by mali pri podaní odvolania byť argumentačne splnené, aby boli v súlade so zákonnými dôvodmi odvolania, nakoľko tento znie nasledovne: „Proti uzneseniu o nariadení výkonu rozhodnutia a proti uzneseniu o zamietnutí návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia je odvolanie prípustné“.

3.1. Namietala tiež, že sa „súd nedostatočne vyjadril k otázke absencii právomoci súdu prvej inštancie konať. Je zrejmé, že súd neposúdil viaceré kritériá, ktoré vyplývajú z ustálenej judikatúry a to: „...v konaní bolo preukázané, že obvyklým pobytom maloletého je iná krajina EÚ ako Slovensko, kde sa v súčasnosti aj zdržiava a študuje. V samotnom návrhu ako aj vo vyjadreniach k nemu prislúchajúcich, tak zo strany navrhovateľa ako aj zo strany matky, je zrejmé, že maloletý navštevuje školu v krajine EÚ xy (t.j. v inej krajine ako Slovensko) a teda prevažnú časť roka sa v danej krajine aj zdržiava. Pojem obvyklý pobyt nemožno zamieňať s trvalým pobytom maloletého. Pod pojmom obvyklý pobyt sa podľa judikatúry medzinárodných inštitúcií najmä Európskeho súdneho dvora chápe miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území daného štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky v školskej dochádzke, jazykové znalosti ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom štáte.“ Z uvedeného vyplýva, že prišlo k nesprávnemu posúdeniu právomoci v predmetnej veci konať, nakoľko táto sa odvíja od obvyklého pobytu maloletých“. Žiadala, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil v celom rozsahu a vec sa vrátila súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

4. Oprávnený (otec) vo svojom vyjadrení k podanému dovolaniu poukázal nato, že z podstaty veci je zrejmé, že nejde o rozhodnutie vo veci samej (ide o výkon dočasného neodkladného opatrenia vydaného do právoplatného skončenia veci vedenej na OS BA II pod sp.zn. 49P/126/2019) a nejde ani o rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, pretože konanie sa skončí až zastavením výkonu rozhodnutia na základe skutočnosti určenej v zákone (najmä dobrovoľné plnenie alebo zánik exekučného titulu) a preto je dovolanie v tejto veci neprípustné a navrhol ho odmietnuť.

4.1. Zdôraznil, že matke súd žiadnym spôsobom svojim procesným postupom neznemožnil uskutočňovať jej procesné práva. Je to naopak matka, ktorá dobrovoľne neplní súdom uložené povinnosti, predlžuje konanie svojou neúčastou na pojednávaniach, nerešpektuje kolízneho opatrovníka, ktorý chcel s maloletými deťmi urobiť pohovor, ani ním vydané výchovné opatrenie na návštevu psychologického poradenstva (TENET), neposkytla svoju súčinnosť pri návšteve VÚDPaP-u a svoje zahanbujúce konanie sa snaží skrývať za záujmy našich maloletých detí. Súdny dal matke množstvo

príležitostí si svoje konanie obhájiť a vykonať nápravu.

4.2. V súvislosti s tvrdením matky o údajnej nepríslušnosti súdov, poukázal na ust. § 371 ods. 1 CMP, podľa ktorého „na výkon rozhodnutia vo veciach maloletých je miestne príslušný súd, v ktorého obvode má maloletý bydlisko určené dohodou rodičov alebo iným zákonným spôsobom.“ a pripomenul, že maloleté deti mali až do konca školského ročníka 2022/2023, t.j. do júna 2023 miesto pobytu na adrese R. XX v U., v okrese Bratislava II, teda v územnom obvode Okresného súdu Bratislava II, navštevovali tu základnú školu R. J., majú tu celú rodinu, chodili tu na krúžok, na karate, bývali tu a zrejme chodili na víkendy do Rakúska, na čo im nikdy navyše nedal svoj súhlas a domáha sa ich práv na styk od roku 2019. Občasným prespaním v Rakúsku nedošlo k zmene pobytu. Svoj návrh na výkon podal dňa 27. apríla 2021 a v zmysle ust. § 36 ods. 2 CSP sa príslušnosť určila podľa okolností v čase začatia konania, pričom takto určená príslušnosť trvá až do skončenia konania. Preto je na výkon rozhodnutia mieste a vecne príslušný Okresný súd Bratislava II. Rovnako spochybnil tvrdenie o údajnej nevykonateľnosti exekučného titulu, keďže nie je zriedkavé, ak súdy určia miesto odovzdania a prevzatia maloletých detí nie v bydlisku matky, alebo na inom mieste (najčastejšie v mieste bydliska otca) a na tejto skutočnosti nie je nič nevykonateľné, ale matka musí rešpektovať rozhodnutie súdov, ktoré vec posúdili z každej strany a zabezpečiť presun maloletých detí na miesto určené súdom. Dovolanie navrhol odmietnuť resp. zamietnuť a účastníkom nepriznať náhradu trov konania.

5. V replike k vyjadreniu k dovolaniu dovolateľka (matka) zopakovala, že bola dostatočne preukázaná potreba zohľadniť vôľu a najlepší záujem maloletých detí a preto realizácia neodkladného opatrenia je v súčasnosti v rozpore s najlepším záujmom maloletých detí.

6. Kolízny opatrovník vyjadrenie k dovolaniu nepodal.

7. Dovolanie podala povinná - matka maloletých detí vo veci upravenej v Civilnom mimosporovom poriadku. Vzájomný vzťah medzi CMP a CSP je vymedzený v § 2 ods. 1 CMP, podľa ktorého sa na konania podľa tohto zákona použijú ustanovenia CSP, ak tento zákon neustanovuje inak. Keďže § 76 CMP neobsahuje odlišnú právnu úpravu dovolania podaného vo veci starostlivosti súdu o maloletých, prípustnosť dovolania bola posudzovaná podľa ustanovení CSP.

8. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP) (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) po zistení, že dovolanie podal v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) účastník konania zastúpený v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), bez nariadenia pojednávania dospel k záveru, že dovolanie je potrebné odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

9. Dovolanie je potrebné považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolací súd nie je súdom tretej inštancie, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 2Cdo/165/2017, 3Cdo/14/2017, 4Cdo/157/2017, 5Cdo/155/2016, 8Cdo/67/2017, 9Cdo/242/2022). Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu (1Cdo/6/2014, 3Cdo/209/2015, 3Cdo/308/2016, 5Cdo/255/2014).

10. Naznačenej mimoriadnej povahe dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu-ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a § 421 CSP.

11. Podľa § 420 písm. f/ CSP dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

12. V prípade, že dovolateľ vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z § 420 CSP, dovolací súd skúma prednostne, či ide o rozhodnutie v ňom uvedené; k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 CSP pristupuje dovolací súd len vtedy, ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu uvedenému v tomto ustanovení. Ak je dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré nie je rozhodnutím vo veci samej, ani rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, je z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 CSP irelevantné, či k dovolateľom namietanej procesnej vade došlo alebo nedošlo.

13. V doterajšej rozhodovacej praxi Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (pozri rozhodnutia sp. zn. 9Cdo/13/2020, 8Cdo/125/2020, 7Cdo/248/2020, 4Cdo/6/2021, 9Cdo/9/2022, 7Cdo/54/2022 a 2Cdo/161/2022) prevládala názor, že uznesenia odvolacieho súdu vydané v konaniach o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých svojou povahou nenapĺňajú znaky rozhodnutia vo veci samej a ktorým sa konanie končí, nakoľko týmito rozhodnutiami už predchádzalo rozhodnutie vo veci samej, ktoré bolo exekučným titulom, a preto proti týmto uzneseniam odvolacieho súdu nie je dovolanie podľa § 420 CSP prípustné. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze z 2. marca 2023 sp.zn. III. ÚS 546/2022-37 konštatoval, že sa s uvedeným názorom najvyššieho súdu nestotožňuje a je namieste pripustiť dovolanie podľa § 420 CSP voči rozhodnutiam vydaným v konaniach o výkon rozhodnutia vo veciach maloletých, ktorými sa konanie o výkon rozhodnutia končí (napr. uznesenie o zastavení konania alebo uznesenie o zamietnutí návrhu na výkon rozhodnutia a pod.).

14. V predmetnej veci bolo dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie o nariadení výkonu rozhodnutia ohľadom styku otca s maloletým. Odvolateľka (povinná) vyvodzovala prípustnosť ňou podaného dovolania z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP. V zmysle záverov Ústavného súdu Slovenskej republiky vyjadrených v náleze z 2. marca 2023 sp.zn. III. ÚS 546/2022-37 najvyšší súd pristúpil k preskúmaniu opodstatnenosti argumentácie dovolateľa o existencii procesnej vady konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP.

15. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov a rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami. Jeho súčasťou nie je ani právo procesnej strany dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, a II. ÚS 251/03). K tomuto dôvodu prípustnosti dovolania treba uviesť, že ustálená judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ESLP) uvádza, že súdy musia v rozsudkoch jasne a zrozumiteľne uviesť dôvody, na ktorých založili svoje rozhodnutia, musia sa zaoberať najdôležitejšími argumentami vznesenými stranami sporu a uviesť dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov, a že nedodržanie týchto požiadaviek je nezlučiteľné s ideou práva na spravodlivý proces (pozri napr. Garcia Ruiz v. Španielsko, Vetrenko v. Moldavsko, Kraska v. Švajčiarsko).

16. Aj najvyšší súd už v minulosti vo viacerých svojich rozhodnutiach, práve pod vplyvom judikatúry ESLP a ústavného súdu, zaujal stanovisko, že medzi práva strany civilného procesu na zabezpečenie spravodlivej ochrany jej práv a právom chránených záujmov patrí nepochybne aj právo na spravodlivý proces a že za porušenie tohto práva treba považovať aj nedostatok riadneho a vyčerpávajúceho odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Povinnosť súdu rozhodnutie náležite odôvodniť je totiž odrazom práva strany sporu na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktorý sa zaoberá všetkými právne relevantnými dôvodmi uplatnenej žaloby, ako aj špecifickými námietkami strany sporu. Porušením uvedeného práva strany sporu na jednej strane a povinnosti súdu na strane druhej, sa strane sporu (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo, aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia prípadných riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak nedostatok riadneho

odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá i prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP.

17. Dovolací súd považuje za potrebné poznamenať, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranou sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, stačí na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

18. Aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Ustanovenie § 387 ods. 2 CSP síce umožňuje odvolaciemu súdu, aby sa v potvrdzujúcom uznesení, ktorým sa v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, obmedzil len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia doplnil ďalšie dôvody, avšak aj v takom prípade je v zmysle § 387 ods. 3 veta druhá CSP povinný vysporiadať sa s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

19. Dovolací súd vyhodnotil rozhodnutia oboch súdov nižších inštancií v ich vzájomnej jednote a dospel k záveru, že odvolací súd rozhodujúci o opravnom prostriedku povinnej sa vysporiadal s právne relevantnou argumentáciou adekvátne a preskúmateľne, pričom je potrebné zvýrazniť, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal tak vyhodnotením skutkového stavu ako aj právnymi závermi, na ktoré odkázal mimo iného i odvolací súd.

20. Za porušenie práva na spravodlivý proces považovala povinná (dovolatelka) skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu trpí procesnou vadou, nakoľko v bode 24 sa uvádza, že podľa názoru odvolacieho súdu všetky odvolacie argumenty, ktoré Matka uviedla údajne neobsahujú zákonné dôvody dovolania taxatívne vymedzené v ustanovení § 377 ods. 2 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku. Podľa názoru dovolacieho súdu však ide o púhy formálny omyl v číselnom označení relevantného ustanovenia zámenou ods. 2 namiesto ods. 3 (ust. § 377 CMP), ktorý mal odvolací súd, ako vyplýva z ďalšieho textu odôvodnenia jeho rozhodnutia (najmä body 22. a 27.) nepochybné na myslí, kde výslovne uvádzal relevantnú citáciu zákonného textu prípustných dôvodov dovolania (odvolanie proti nariadeniu výkonu rozhodnutia možno odôvodniť len tým, že exekučný titul nie je vykonateľný alebo že okolnosti, ktoré nastali po vzniku exekučného titulu, spôsobili zánik uloženej povinnosti), na ne/preukázanie ktorých sa vo svojom postupe zamerail a po vyhodnotení ktorých (v bodoch 23. až 26. odôvodnenia) dospel k záveru, že takéto zákonné dôvody odvolacie argumenty neobsahujú. V tejto súvislosti dovolací súd pripomína že „ustanovenie § 420 písm. f/ CSP zakladá prípustnosť a zároveň dôvodnosť dovolania v tých prípadoch, kde miera porušenia procesných práv niektorej zo strán sporu nadobudla intenzitu porušenia jej práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva (6Cdo/69/2017)“. Dovoláním vytýkané formálne pochybenie v texte odôvodnenia napadnutého rozhodnutia podľa názoru dovolacieho súdu zjavne nedosahuje intenzitu spôsobujúcu zmätočnosť resp. nepreskúmateľnosť samotného rozhodnutia a ani nepredstavuje porušenie práva odvolateľky na spravodlivý proces.

21. Po preskúmaní obsahu spisu a najmä odôvodnenia dovoláním napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu dovolací súd nezistil ani dovolaťkou tvrdenú procesnú vadu zmätočnosti v zmysle § 420 písm. f/ CSP tým, že súd sa nedostatočne vyjadril k otázke absencie právomoci súdu prvej inštancie konať vo veci a v tejto súvislosti poukazuje najmä na tú časť odôvodnenia napadnutého rozhodnutia (bod 23., 23.1), kde sa tejto otázke odvolací súd dostatočne obsažne venoval (podrobnejšie uvádzané v bodoch 2., 2.1. a 2.2. tohto rozhodnutia) a svoje úvahy spolu s uvedením relevantnej právnej úpravy obsahujúcej kritéria aplikovateľnosti, ktorých naplnenie v aktuálnej situácii predmetnej veci odvolací súd vyhodnotil aj

náležite vysvetliť.

22. Dovolací súd zdôrazňuje, že v rámci dovolacieho prieskumu existencie vady podľa § 420 písm. f/ CSP v konaní skúma, či odôvodnenie napadnutého rozhodnutia obsahuje úvahu, ktorá viedla súd ku konečnému rozhodnutiu vo veci, a či táto úvaha súdu je relevantná, racionálna, logická a zrozumiteľná, a tým pádom aj preskúmateľná v tom smere, či účastníci dostali jasnú odpoveď na otázku, z akých dôvodov boli či neboli v konaní úspešní. Na základe takéhoto nazerania na napadnuté rozhodnutie dovolací súd konštatuje, že odôvodnenie napadnutého rozsudku obsahuje zrejmé a jasné dôvody, ktoré viedli odvolací súd k stotožneniu sa so závermi súdu prvej inštancie, že zistený skutočný stav veci odôvodnil vyhovieť návrhu na nariadenie výkonu rozhodnutia.

23. Z uvedených dôvodov najvyšší súd dospel k záveru, že povinná (dovolateľka) nedôvodne argumentovala, že uznesenie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené a nepresvedčivé; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa jej predstáv. Len samotné spochybňovanie hodnotenia dôkazov súdom, ako i sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu v jeho právnom posúdení významovo nezodpovedajú kritériu prípustnosti dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Dovolací súd v konaní súdov nižších inštancií nezistil také procesné vady, či taký nesprávny procesný postup, ktoré by svojou intenzitou znemožnili dovolateľke uskutočňovanie jej patriacich procesných práv v miere predstavujúcej porušenie jej práva na spravodlivý proces. Vzhľadom na uvedené dovolací súd dovolanie povinnej ako neprípustné odmietol podľa § 447 písm. c/ CSP.

24. O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 52 CMP v spojení s § 453 ods. 1 CSP tak, že žiadnemu z účastníkov nepriznal nárok na ich náhradu.

25. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.